

Nicolaus Henelius in eorum virorum, qui et gerendis et describendis rebus de patria optime meruere, numero habendus est. Neostadii, Silesiae superioris oppido, in quo pater sacra faciebat, Januario mense anni MDLXXXII natus est. Quum primum domi, deinde Oppaviae, primis literarum elementis imbutus esset, Vratislaviam se contulit, in gymnasio Elisabetano hujus urbis literis optimisque disciplinis operam daturus. Hinc anno MDC Jenam abiit, ut ibi verbo medendi arti, re ipsa juris disciplinae studeret. In patriam reversum Nicolaus Rhediger, vir clarissimus, qui duobus filiis non praeceptorem modo, sed custodem etiam rectoremque quaereret, magna mercede proposita commovit, ut haec munia obiret. Una cum juvenibus peregre profectus, Lipsiam, Francofurtum, Argentoratum, Lutetiam Parisiorum adiit, qua in urbe, quae tunc nefarii parricidae Francisci Ravallac immani scelere et supplicio concitata erat, Henelio familiaritas et consuetudo intercedebat cum Isaaco Casaubono aliisque viris doctis. Genabi, Francogalliae urbe, dignitatem et nomen doctoris juris utriusque assecutus, Alpes transiit et Italiae superioris urbes visit. Inde Romam Neapolimque petiit, ibique aliquamdiu commoratus, per Austriam anno MDCXII ineunte in patriam rediit. Libellis, qui inscripti sunt Silesiographia et Breslographia, editis tantam sui exspectationem commovit, ut paulo post, anno MDCXVIII, Syndicus provincialis ducatus Monstergurgensis et civitatis Francosteiniensis crearetur. Quum, belli tristissimi procella desaevente, Vratislaviam confugisset, a Ferdinando II Caesare anno MDCXXXI consilarii dignitate et nomine auctus est; octo annis post vero Syndici Vratislaviensis munus suscepit. Ne autem quidquam honorum amplissimorum viro laudato deesset, anno MDCXLII a Ferdinando III Caesare nobilium ordini adscriptus et Henelius ab Hennenfeld cognominatus est. E vita discessit Vratislaviae die XXIII mensis Quinctilis anni MDCLVI.

Librorum ab Henelio scriptorum plerique nondum editi, sed in scriniis bibliothecarum Vratislaviensium adhuc reconditi sunt. Praeter Silesiographiam, quam bis edidit *), et ea scripta, quae Frid. Guilelmus Sommersberg emisit **), Silesiae togatae libri, quibus de vita moribusque virorum de patria optime meritorum egit ***), numerum aliquem obtinent. Sed de his alio loco verba facturus sum.

Omnium vero, quos ille composuit, librorum primo loco referendus est ille, qui inscriptus est Breslographia i. e. descriptio Vratislaviae. Primum typis exprimendum curavit anno MDCXIII †); deinde vero, longo temporis spatio intermisso ††), summa cura et opera adhibita rem totam retractavit, e libris annalium tabulisque vetustis, quicquid ad singulos locos vel corrigendos vel augendos faceret, excerpserit, suoque loco reposuit, ita ut novum quasi opus e manibus ejus prodire videretur. Cujus quidem auctioris emendationisque libri calamo scripti exemplar, quod in bibliotheca Rhedigeriana hujus urbis asservatur, a rerum Vratislaviensium peritis nondum ita, ut par fuit, excussum esse videtur, quam ob rem hoc loco pluribus verbis de eo agendum foret, nisi vererem, ne rei tam obsoletae taedium lectores caperet.

Nicolaus Henelius primus viam aperuit, qua ad res veteres Vratislaviensium accuratius cognoscendas et ad historiam hujus urbis rectius tractandam pervenire possent posteriores scriptores. Neque solum primordia urbis, res bello gestas, seditiones civium, clades acceptas, incendia, pestes, imo rerum omnium memoriam scribendo complexus est, sed etiam reipublicae formam, instituta et leges, cultum humanum et civilem, et quaecumque alia ad res urbanas et domesticas pertinere viderentur, diligentissime exposuit.

Quae quidem de urbis nostrae origine, rectoribus, bellis, cladibus variisque casibus vir eruditus et in rebus Vratislaviensibus tractandis multum versatus incredibili fere labore et studio congegessit et proposuit, quamvis omnia satis auctoritatis et fidei habeant, vix tamen omni ex parte probabuntur nostri aevi viris doctis, qui post Klosii aliorumque curas et studia memoriam antiquitatis collegerunt. Nostris

*) Nicolai Henelii Silesiographia h. e. Silesiae delineatio brevis et succineta. Francofurti MDCXIII. — Ejusdem Silesiographia renovata. Vratislaviae et Lipsiae. MDCCIV. 4.

**) Cf. Rerum Silesiacarum scriptores. Vol. I—III. Lipsiae, MDCCXXIX—XXXII. Fol.

***) Nicolai Henelii a Hennenfeld Silesia Togata, sive Silesiorum, qui litterarum, militiae, aliarumque artium et virtutum togatarum fama inclaruerunt, Eulogia et Memoriae. Cod. mss. bibl. Rhediger.

†) Breslographia h. e. Vratislaviae, Silesiorum metropoleos nobilissimae, delineatio brevissima, auctore Nicolao Henelio. Francofurti MDCXIII. 4.

††) Anno MDCLIII.

enim tem
credula v
vel occu
diligentius
est omni
Fide dign
de institu
de civium
intelligent
gnoscant
urbanis s
plagulis a

enim temporibus multa accuratius investigata et examinata sunt, quae antiquitas credula vel fabulose narravit vel ex vano hausit, multa, quae in tenebris jacerent vel occulta et quasi involuta essent, tabulis et monumentis literarum antiquissimis diligentius inspectis in lucem prolata sunt. Locupletissimus vero auctor et testis est omnium eorum, quae ipsius aetate Vratislaviae aut gesta sunt aut exstiterunt. Fide dignissima sunt, quae de urbis conditione et statu, de aedibus et rebus sacris, de institutis publicis privatisque, de civitatis gubernandae ratione, de jurisdictione, de civium moribus, cultu, victu, amictu fuse lateque disseruit. Quod ut satius intelligant, simulque, quo genere et qua ratione scribendi usus sit Henelius, cognoscant lectores, haud incommodum fore arbitratus sum, si ea, quae de hortis urbanis suburbanisque tunc maxime florentibus enarravit, e codice exscripta his plagulis adjunxero.